

Raport z realizacji
„Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Miasta Elku na lata 2008 – 2018”
za rok 2012

Opracowanie:
Wydział Polityki Społecznej
Urzędu Miasta Elku

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	3
II.	Zarys sytuacji społeczno – gospodarczej na terenie Miasta Ełku	4
III.	Realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018” w roku 2012	6
IV.	Podsumowanie	21

I. Wprowadzenie

Opracowana i przyjęta uchwałą Rady Miasta Ełku „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018” określa zintegrowane kierunki działań zmierzające ku poprawie jakości oraz standardu życia mieszkańców Ełku. Strategia stanowi niezbędne narzędzie zarządzania o charakterze doradczym.

Jedną z fundamentalnych podstaw rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodzin, które przeżywają kryzys i trudności w odpowiednim pełnieniu ról społecznych oraz wypełnianiu swoich funkcji. Podjęcie wczesnych działań profilaktycznych i wczesna interwencja dają szansę na skuteczną walkę z problemami społecznymi. Analizując sytuację ełckich rodzin należy wziąć pod uwagę, że w wielu z nich występujące problemy mają charakter wielopłaszczyznowy, są złożone i nierzadko dotyczą zjawisk, takich jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, ubóstwo. Z racji swej złożoności wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań oraz działań, na które ukierunkowana jest „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2018”. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna, stanowiąca naturalne środowisko wychowawcze z założenia powinna w rozwiązywaniu problemów wykorzystywać aktywność własną, która wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Udzielanie pomocy społecznej ma za zadanie doprowadzić do takiego stanu, aby rodzina z niej korzystająca stała się niezależną oraz samodzielną komórką społeczną, funkcjonującą bez potrzeby wspierania jej przez instytucje pomocowe.

Strategia obejmuje pięć obszarów strategicznych, w których skład wchodzi:

1. Aktywna polityka społeczna wobec grup dotkniętych i zagrożonych marginalizacją oraz pomoc w ich reintegracji społecznej.
2. Ełk miastem bezpiecznym dzięki permanentnej profilaktyce społecznej.
3. Aktywna polityka zapobiegania i leczenia uzależnień.
4. Ełk miastem szczęśliwego dzieciństwa.
5. Promocja przedsiębiorczości i ograniczanie skutków bezrobocia.

W ramach głównych obszarów problemowych wyszczególnić można priorytety, cele strategiczne, a także działania ukierunkowane i zmierzające na ich osiągnięcie.

Na podstawie analizy dokumentów przedłożonych przez podmioty realizujące zadania zawarte w Strategii, obserwacji realizowanych w środowisku działań, jak również informacji uzyskanych od przedstawicieli instytucji i osób fizycznych podsumować można realizację Strategii na terenie Miasta Ełku w 2012 roku.

W intensywne działania realizujące politykę społeczną na terenie Ełku w 2012 r. zaangażowane były następujące instytucje oraz organizacje:

- ✓ Urząd Miasta Ełku,
- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, zwany dalej MOPS w Ełku,

- ✓ Domy Pomocy Społecznej w Ełku,
- ✓ Sąd Rejonowy w Ełku,
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Ełku, zwana dalej KPP w Ełku,
- ✓ Straż Miejska w Ełku,
- ✓ Powiatowy Urząd Pracy w Ełku, zwany dalej PUP w Ełku,
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku,
- ✓ placówki służby zdrowia,
- ✓ kościoły,
- ✓ szkoły podstawowe i gimnazja,
- ✓ media,
- ✓ świetlice środowiskowe,
- ✓ zainteresowane osoby prywatne,
- ✓ instytucje i organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, stowarzyszenie kultury fizycznej, fundacje, stowarzyszenia zwykłe, organizacje kościelne)¹.

II. Zarys sytuacji społeczno – gospodarczej na terenie Miasta Ełku

Ełk jest miastem powiatowym, położonym w północno – wschodniej Polsce, w województwie warmińsko – mazurskim, na Pojezierzu Ełckim. Miasto jest dużym ośrodkiem przemysłu, głównie rolno – spożywczego, elektrotechnicznego i motoryzacyjnego.

Rozwój gospodarczy i społeczny Ełku pozytywnie wpływa na zmiany jakie zachodzą w naszym mieście. Szereg realizowanych na terenie Ełku inwestycji oraz podejmowane przez władze miasta działania prowadzą do poprawy sytuacji ekonomicznej i konkurencyjność Ełku w całym regionie województwa warmińsko – mazurskim.

Atrakcyjność miasta powoduje, że od kilku lat liczba mieszkańców stale wzrasta. W 2012 roku w Ełku mieszkało 59 646 osób (dane pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego). Sytuację tą przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Zmiany liczby ludności miasta Ełk na przestrzeni lat 2008-2012 z podziałem na płeć.

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	57 129	57 579	58 934	59 274	59 646
mężczyźni	27 306	27 518	28 398	28 563	28 709
kobiety	29 823	30 061	30 536	30 711	30 937

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1 Załącznik do uchwały Nr XXIX/290/08 Rady Miasta Ełku z dnia 25 listopada 2008 r. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018”, str. 13-17

Tabela nr 2. Struktura mieszkańców Ełku z podziałem na grup ekonomiczne i wiek (w %).

Rok	Ludność Miasta Ełku w wieku:		
	Przedprodukcyjnym do 14 lat (%)	Produkcyjnym od 15 do 59/64 lat (%)	Poprodukcyjnym powyżej 60/65 lat (%)
2008	21.20	66.78	12.20
2009	20.76	66.90	12.50
2010	20.43	66.80	12.90
2011	20.38	66.87	12.75
2012	16,05	69,58	14,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela nr 2 przedstawia strukturę mieszkańców Ełku z podziałem na grupy ekonomiczne i wiek (w %). Na początku 2012 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym do 14 lat, stanowiły 16,05 % ogółu mieszkańców Ełku, w wieku poprodukcyjnym-powyżej 60/65 lat, 14,38 %. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w wieku produkcyjnym od 15 do 59/64 lat, co stanowiło 69,58 % ogólnej liczby ełczan.

Poniżej w tabeli nr 3 przedstawiono liczbę ludności Ełku w zestawieniu z liczbą mieszkańców 2 miast województwa warmińsko – mazurskiego: Elbląga i Olsztyna oraz 2 miast województwa podlaskiego: Augustowa i Suwałk. Z tabeli wynika, że w mieście Ełku, jako jedynym spośród przedstawionych, w ciągu ostatnich 5 lat zaobserwować można stały wzrost liczby ludności.

Tabela nr 3. Liczba mieszkańców Ełku w zestawieniu z liczbą mieszkańców wybranych miast województw warmińsko – mazurskiego oraz podlaskiego.

Miasto	2008	2009	2010	2011	2012
Ełk	57 129	57 579	58 934	59 274	59 646
Olsztyn	176 142	176 457	175 388	175 420	174 641
Elbląg	126 439	126 419	124 883	124 257	123 659
Suwałki	69 554	69 499	69 245	69 210	69 404
Augustów	30 393	30 323	30 809	30 825	30 809

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

III. Realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018” w roku 2012

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ełku na lata 2008 – 2018” określa pięć obszarów strategicznych:

1. Aktywna polityka społeczna wobec grup dotkniętych i zagrożonych marginalizacją oraz pomoc w ich reintegracji społecznej.

Cel operacyjny 1 - Ułatwienie osobom niepełnosprawnym, długotrwale chorym i w wieku podeszłym dostępu do podstawowych usług opiekuńczo – rehabilitacyjnych.

Cel operacyjny 2 - Ułatwienie osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym uczestnictwa w życiu miasta.

Cel operacyjny 3 - Zapewnienie dostępu osobom niepełnosprawnym do szkoleń zawodowych i pracy zawodowej.

Cel operacyjny 4 - Zapewnienie wszechstronnej pomocy psychologicznej dla grup dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny 5 - Praca z rodziną biologiczną, w której występują różne zaburzenia celem zapobiegania marginalizacji.

Tabela nr 4. Wskaźniki oceny realizacji Obszaru 1 „Aktywna polityka społeczna wobec grup dotkniętych i zagrożonych marginalizacją oraz pomoc w ich reintegracji społecznej.”

Lp.	Wskaźniki	2012
1.	Liczba osób objętych pomocą	8 380
2.	Liczba nowych jednostek uczestniczących w działaniach	-
3.	Liczba, różnorodność i specyfika podejmowanych działań w zakresie polityki społecznej wobec osób zagrożonych marginalizacją	216
4.	Liczba zaadoptowanych nieużywanych, niewykorzystywanych w pełni budynków na potrzeby pobytu osób bezdomnych i instytucji socjalnych	-
5.	Liczba utworzonych i wdrożonych programów specjalnych adresowanych do osób bezdomnych	2
6.	Liczba partnerów społecznych zaangażowanych w rozwiązywanie problemów osób starszych, niepełnosprawnych, zagrożonych marginalizacją społeczną	34
7.	Liczba utworzonych i wdrożonych specjalnych programów osłonowych na rzecz ludzi starszych, osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją społeczną	6
8.	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz niepełnosprawnych	7
9.	Liczba nowo utworzonych punktów wsparcia medycznego i socjalnego dla osób przewlekle somatycznie i psychicznie chorych	-
10.	Liczba nowo utworzonych ośrodków terapeutycznych i opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych instytucji i organizacji realizujących politykę społeczną na terenie Miasta Ełku.

W roku 2012 zaobserwowano wzrost liczby podopiecznych MOPS w Ełku. Sytuację tą przedstawia tabela nr 5, z której wywnioskować można, iż liczba gospodarstw domowych w roku 2012 wzrosła o 2,83% w stosunku do roku 2011. Wzrosła o 3,1% liczba osób w tych gospodarstwach i o 4,8% wzrosła liczba osób, którym MOPS w Ełku przyznał świadczenia.

Tabela nr 5. Liczba podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku w 2012 r.

Liczba gospodarstw domowych	% wzrostu do roku 2011	Liczba osób w tych gospodarstwach	% wzrost do roku 2011	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	% wzrost do roku 2011
2105	2,83	4726	3,1	3093	4,8

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012.

Ocenia się, że na wzrost liczby gospodarstw domowych objętych pomocą, miały wpływ:

- postępująca pauperyzacja społeczeństwa,
- mała liczba ofert pracy, niski poziom wynagrodzeń przy równoczesnym wzroście kosztów utrzymania i spadku siły nabywczej pieniądza - osoby nie tylko bezrobotne, ale również aktywne zawodowo, w szczególności mające na utrzymaniu osoby zależne, zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej,
- starzenie się społeczeństwa i dezintegracja rodzin - osoby młode, przygotowane do pracy w zawodach, wyjeżdżają za granicę w poszukiwaniu pracy, w efekcie, starzy i chorzy rodzice pozostają pod opieką MOPS lub placówek całodobowych, zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”,
- rodziny o niskim statusie społecznym, zagrożone wykluczeniem społecznym i marginalizacją nie są w stanie dostarczyć dzieciom odpowiednich wzorców oraz wykształcenia, odpowiadającego potrzebom rynku pracy, w efekcie, dorastające dzieci z tych rodzin powiększają grono klientów pomocy społecznej, powielając w ten sposób życie swoich rodziców i dziadków”².

Tabela nr 6 przedstawia liczbę osób w gospodarstwach domowych, które korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej w 2012 r. w Ełku w zestawieniu z wybranymi miastami województw warmińsko – mazurskiego oraz podlaskiego. W Ełku w gospodarstwach domowych objętych środowiskową pomocą społeczną znajduje się 4 673 osób, najmniej w Augustowie 2 771 osób, a najwięcej w Elblągu 11 592 osoby. Biorąc pod uwagę liczbę osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w 2012 r. oraz liczbę mieszkańców danego miasta w Ełku wskaźnik wynosi – 7,93%.

² Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012

Tabela nr 6. Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w 2012 r. w Ełku w zestawieniu z wybranymi miastami województw warmińsko – mazurskiego oraz podlaskiego.

Miasto	Ełk	Elbląg	Olsztyn	Augustów	Suwałki
Liczba osób	4 673	11 592	10 358	2 771	7 192
% w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców	7,83	9,37	5,93	8,99	10,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W ramach Obszaru I „Aktywna polityka społeczna wobec grup dotkniętych i zagrożonych marginalizacją oraz pomoc w ich reintegracji społecznej” MOPS w Ełku realizuje program „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej 2012”. MOPS jest partnerem społecznym Ełckiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Zagrożonych Marginalizacją „Ostoja”. W ramach programu rekrutował osoby i rodziny, które otrzymały produkty żywnościowe.

Tabela nr 7. Realizacja programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” na terenie Miasta Ełku w latach 2009-2012.

	2009	2010	2011	2012	% wzrostu w stosunku do roku ubiegłego
Liczba osób	690	911	945	950 w tym 220 dzieci	+ 0,53
Liczba rodzin	250	325	357	367	+ 2,81
Tonaż w kg	41.369,70	49984	59406	54279	- 8,63
Wartość w złotych	99.199,92	160.283,80	124.830,75	153.065,35	+ 22,62
Ilość żywności w kg na osobę	59,96	62,48	69,40	60,31	- 13,10

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012.

Z powyższej tabeli wynika, iż o 0,53% wzrosła liczba osób oraz o 2,81% wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności. W 2012 r. względem roku ubiegłego o 13,10% spadła ilość gotowych artykułów spożywczych, przyznawanych na każdą osobę³.

³ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012

W ramach Obszaru I swoje działania realizuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Pod Kasztanami” w Ełku, zwany dalej ŚDS „Pod Kasztanami”. Uczestnikami ŚDS „Pod Kasztanami” są dorośli mieszkańcy Ełku, niepełnosprawni, z zaburzeniami psychicznymi i/lub upośledzone umysłowo, objęci wsparciem społecznym MOPS w Ełku. Statutowa liczba uczestników to 30 osób⁴. Ilość uczestników ŚDS „Pod Kasztanami” w Ełku w poszczególnych miesiącach 2012 roku przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Ilość uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Pod Kasztanami" w Ełku w poszczególnych miesiącach 2012 roku.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba domowników wg decyzji	33	33	32	32	32	33	31	32	32	32	32	33
Osoby przebywające 11 i więcej dni	32	30	31	32	32	31	31	31	30	31	32	31
Osoby przebywające do 10 dni	1	3	1	0	0	2	0	1	2	1	0	2
Średniomiesięczna liczba osób przebywająca w ŚDS	30	29	28	29	28	29	28	29	28	28	29	28
Średniomiesięczna liczba osób korzystających z wyżywienia (gorącego posiłku)	29	29	25	24	24	24	25	22	23	25	24	21

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012.

Kadrę ŚDS „Pod Kasztanami” stanowi: kierownik, 5 terapeutów i psycholog. Zespół w zależności od potrzeb, korzysta również z konsultacji lekarza psychiatry. Ponadto w 2012 r. zatrudniony był 1 stażysta, 1 osoba odbywała praktyki studenckie i 3 osoby pracowały jako wolontariusze.

W ramach niniejszego Obszaru w 2012 r. przeprowadzana była akcja darmowych szczepień przeciw grypie. Program skierowany był do osób zamieszkałych na terenie Ełku, którzy ukończyli bądź ukończą do dnia 31.12.2012 r. 66 rok życia. Dzięki tej akcji przeprowadzanej w naszym mieście już po raz trzeci, z darmowych szczepień w 2012 r. skorzystało 1 335 mieszkańców.

W 2012 roku rozpoczął również pracę streetworker pracujący z osobami bezdomnymi. Pracuje głównie w okresie zimowym w oparciu o kontakt indywidualny. Buduje relacje i motywuje do podjęcia działań zmierzających do wyjścia z bezdomności, w szczególności do powrotu na łono rodziny. W Ełku znajduje się coraz mniej miejsc, w których mogą przebywać i „koczować” osoby bezdomne. Najczęściej są to pustostany zagrażające życiu i zdrowiu osób, które w nich przebywają, piwnice, klatki schodowe, altany ogrodowe, dworzec kolejowy wraz z infrastrukturą PKP. W okresie zimowym 2012/2013 streetworker nawiązał kontakt z 29 osobami bezdomnymi, „dziko koczującymi” na terenie Ełku. 16 osób bezdomnych zdecydowało się na pobyt w placówce „Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar – Markot w Ełku”.

W ramach niniejszego obszaru MOPS w Ełku realizował dwa zadania wspierające ełckie rodziny romskie:

⁴ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012, str. 6

- Objęcie ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków 21 dzieci romskich, uczęszczających do ełckich szkół i przedszkoli. Na ten cel wydatkowano kwotę 1 280 zł.
- Spotkanie integracyjne, połączone z Mikołajkami, 42 dzieci romskich otrzymało paczki od Mikołaja. Część artystyczną zapewnili uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Ełku (w tym dzieci romskie), którzy zaprezentowali występ okolicznościowy, związany z tematyką świąteczną. Na to działanie wydatkowano kwotę 7 200 zł. Zadania finansowane były w ramach Programu na Rzecz Społeczności Romskiej w 2012 r. ze środków Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Zasadniczym celem programu jest doprowadzenie do pełnego uczestnictwa Romów w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Nie sposób nie zauważyć, że powierzchowna atrakcyjność kultury masowej wpływa także na kulturę i tradycję Romów. Stąd powszechna zgoda autorytetów oraz liderów społeczności romskiej, że podtrzymywanie pozytywnych elementów ich kultury może pomóc tej społeczności w znalezieniu swojego miejsca we współczesnej Polsce. Program ma zatem na celu przede wszystkim wyrównanie szans osób należących do społeczności romskiej oraz pomoc w podtrzymaniu tożsamości i kultury Romów.

2. Ełk miastem bezpiecznym dzięki permanentnej profilaktyce społecznej.

Cel operacyjny 1 - Zagospodarowanie w sposób aktywny i rozwojowy czasu dzieci i młodzieży ełckiej.

Cel operacyjny 2 - Organizacja pomocy i poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 3 - Sprawny system poradnictwa psychologicznego dla osób z objawami agresji.

Tabela nr 9. Wskaźniki oceny realizacji Obszaru 2 „Ełk miastem bezpiecznym dzięki permanentnej profilaktyce społecznej.”

Lp.	Wskaźniki	2012
1.	Liczba i wykaz instytucji zaangażowanych w działania mające na celu zagospodarowanie w sposób aktywny i rozwojowy czasu dzieci i młodzieży ełckiej	58
2.	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w formach aktywnego spędzania wolnego czasu oraz korzystających z pomocy i poradnictwa	5 143
3.	Ilość i różnorodność działań służących aktywizacji rodzin i środowisk lokalnych do działań samopomocowych	14
4.	Liczba organizowanych świetlic socjoterapeutycznych	3
5.	Liczba i wykaz zorganizowanych zajęć skierowanych do młodzieży narażonej na demonstrowanie postaw agresywnych i patologicznych	26
6.	Liczba nowo utworzonych i wdrożonych specjalnych programów służących zachowaniu bezpieczeństwa	9
7.	Liczba i wykaz nowo utworzonych zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjów oraz ze szkół średnich	22
8.	Liczba prowadzonych akcji propagujących postawy prospołeczne w życiu codziennym	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych instytucji i organizacji realizujących politykę społeczną na terenie Miasta Ełku.

Bezpieczna, a zarazem permanentna profilaktyka społeczna realizowana w ramach niniejszego Obszaru II obejmuje prężne i zintensyfikowane działania m.in. KPP w Ełku oraz ełckich szkół.

Programy Profilaktyczne realizowane przez KPP w Ełku w 2012 r.

- „Razem Bezpieczniej” – program realizowany od 2007 roku dotyczący ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań. Podejmowane są kompleksowe działania w ramach następujących obszarów: bezpieczeństwo w miejscach publicznych, bezpieczeństwo w szkole, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej, bezpieczeństwo w działalności gospodarczej, przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona dziedzictwa narodowego przed kradzieżą i dewastacją.

W ramach programu realizowane są m.in. działania prewencji kryminalnej:

- „Bezpieczny ogród” - ma na celu poprawę poczucia bezpieczeństwa działkowców i poprawę stanu bezpieczeństwa na terenie ogrodów działkowych i ograniczenie przestępczości na terenie ogrodów działkowych.

- „Długa przerwa”- przeciwdziałanie przestępczości i aspołecznym zachowaniom młodzieży szkolnej m.in. wszelkim objawom demoralizacji (spożywanie alkoholu, palenie papierosów, używanie narkotyków, ucieczki, wagary).

- „Chrońmy dzieci przed alkoholem” - działania mają na celu ujawnienie sprawców sprzedaży alkoholu nieletnim oraz ujawnienie nieletnich wykazujących przejawy demoralizacji.

- „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” – raz w roku policjanci pełnią dyżury w Sądzie Rejonowym w Ełku, gdzie w punkcie informacyjnym funkcjonariusze wraz z kuratorami sądowymi i przedstawicielami organizacji pozarządowych udzielali osobom zainteresowanym porad prawnych.

- „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” – w okresie ferii zimowych oraz w wakacje policjanci podejmują działania polegające m.in. na przeciwdziałaniu narkomanii i alkoholizmowi oraz ujawnianiu przestępstw i wykroczeń popełnionych przez i na szkodę nieletnich.

- „Bezpieczna droga do szkoły” – akcja organizowana we wrześniu każdego roku. Policjanci prowadzili wzmożone działania, których celem była poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej, kształtowanie prawidłowych nawyków komunikacyjnych oraz przygotowanie uczniów klas I szkół podstawowych do świadomego i odpowiedniego korzystania z dróg.

- „Bezpieczny senior” - poprawa bezpieczeństwa osób starszych w ruchu drogowym oraz propagowanie bezpiecznych zachowań poprzez noszenie elementów odblaskowych. Podczas spotkań z seniorami policjanci rozdawali kamizelki odblaskowe.

Działania podjęte przez KPP w Ełku w ramach kultury jazdy kierowców i rowerzystów:

- „Czerwone światło” – działania, których głównym celem jest ujawnianie i represjonowanie użytkowników drogi nie stosujących się do sygnalizacji świetlnej.
- „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” – działania, których głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom, poprzez egzekwowanie stosowania przepisów ruchu drogowego.
- „Rowerem bezpiecznie do celu” - w okresie od czerwca do września każdego roku prowadzono wzmożone działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez egzekwowanie obowiązku postrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierujących rowerami i pojazdami jednośladowymi.
- „Pasy”- działania, których celem jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg poprzez egzekwowanie obowiązku zapinania pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów oraz stosowania urządzeń do przewożenia dzieci.
- „Bezpieczny przejazd” – działania mające na celu podnoszenie świadomości zagrożeń wynikających z niezachowania szczególnej ostrożności na przejazdach kolejowych.
- „Alkohol i Narkotyki”- działania ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących pojazdami oraz pieszych pod wpływem alkoholu bądź środków psychoaktywnych stwarzających zagrożenie w bezpieczeństwie w ruchu drogowym.
- „Prędkość” – działania ukierunkowane na ujawnienie kierowców przekraczających dopuszczalną prędkość.
- „Trzeźwy poranek” – działania przeprowadzane w godzinach porannych ukierunkowane na ujawnienie i eliminowanie z ruchu kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu bądź środków psychoaktywnych.
- „Dziecko w foteliku”- działania mają na celu prawidłowe przewożenie dzieci w fotelikach ochronnych oraz zapinanie pasów bezpieczeństwa.
- „Klub pancernika klika w fotelikach” - funkcjonariusze kontrolowali w okolicach przedszkoli kierowców, którzy dowozili swoje dzieci samochodami. Dzieci otrzymywały maskotki Pancernik.

W ramach Obszaru II działania podejmują także etckie przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. Wśród działań służących aktywizacji rodzin i środowisk lokalnych realizowanych przez etckie szkoły wyróżnić można „Etckie Dni Rodziny”, akcje charytatywne, zbiórki żywności, „Dni promocji zdrowego stylu życia”, festyny szkolno – rodzinne, Dni Otwarte szkół, Dzień Babci i Dziadka, Mikołajki, udział w akcjach organizowanych przez Caritas.

W szkołach realizowano szereg zajęć skierowanych do młodzieży narażonej na demonstrowanie postaw agresywnych i patologicznych m.in. przedstawienie Teatru Maska pt.: Zaciśnięte pięści. Odbywały się dni integracyjne, zajęcia sportowe. Realizowany był szkolny programy przeciwdziałania agresji „Przemocy Stop. Nie zamykaj oczu”, „Bezpieczna Szkoła”. W szkołach działały grupy wsparcia dla dzieci z rodzin alkoholowych. Ponadto szkoły organizowały ogniska integracyjne, dyskoteki szkolne i zabawy okolicznościowe. Brały udział w warsztatach prowadzonych przez terapeutów uzależnień, prelekcjach pracowników KPP w Etku z Wydziału ds. Nieletnich.

W naszym mieście pracują Streetworkerzy od 2009 r. w ramach programu: „Daj mi szansę ja też potrafię”. Jest to innowacyjna metoda wspierania dzieci, młodzieży

i rodzin ełckich. Od początku realizacji programu do końca 2012 r. objęto wsparciem ponad 380 młodym ludzi. Ok. 70 rodzin dzieci objętych wsparciem, włączyło się do wspólnych działań. Rodzice dzieci biorących udział w projekcie nabyli umiejętności związane z szukaniem specjalistycznej pomocy w trudnych sytuacjach.

W ramach niniejszego obszaru działa w Ełku powołany przez Prezydenta Miasta Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wprowadzenie obowiązku wspólnych działań, przyczyniło się do konsolidacji rozproszonych działań, podejmowanych przez różne podmioty. Wiedza posiadana przez członków Zespołu, możliwość wymiany informacji i spostrzeżeń umożliwia planowanie pomocy w sposób adekwatny do konkretnej sytuacji, a także ogranicza możliwość manipulacji klientów wobec przedstawicieli różnych instytucji.

W roku 2012 procedurą „Niebieskiej Karty” objęto 120 środowisk. Zespół realizuje działania określone w § 11 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”.

Realizacja zadań prowadzonych w ramach współpracy różnych podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego doprowadziła do:

- identyfikacji ofiar i sprawców przemocy,
- zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych, w wyniku systematycznego diagnozowania i monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie,
- kompletności informacji nt. rozmiarów tego zjawiska,
- dokonania oceny istniejącej oferty pomocowej,
- podniesienia kompetencji zawodowych służb zajmujących się przemocą w rodzinie,
- zmniejszenia intensywności zjawiska przemocy,
- podniesienia poziomu wrażliwości społecznej,
- nawiązania i zrutynizowania (w sensie pozytywnym) współpracy w zakresie pomocy ofiarom przemocy,
- stworzenie warunków organizacyjnych do udzielania profesjonalnej pomocy.

W ramach Obszaru II podejmowane były również działania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Działania te realizowane są także w ramach Obszaru III i są opisane poniżej.

3. Aktywna polityka zapobiegania i leczenia uzależnień.

Cel operacyjny 1 - Prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień wśród dorosłych i dzieci.

Cel operacyjny 2 - Aktywna pomoc członkom rodzin osób uzależnionych.

Cel operacyjny 3 - Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych.

Cel operacyjny 4 - Rozwój ruchu samopomocowego dla osób po przebytej terapii.

Tabela nr 10. Wskaźniki oceny realizacji Obszaru 3 „Aktywna polityka zapobiegania i leczenia uzależnień.”

Lp.	Wskaźniki	2012
1.	Liczba uczestników akcji propagujących zdrowy styl życia	5 930
2.	Liczba osób korzystających ze wsparcia	2 642
3.	Liczba nowo utworzonych i wdrożonych programów profilaktycznych, zajęć w szkołach podstawowych, gimnazjach i w szkołach średnich na temat negatywnych skutków uzależnień i ukazywanie sposobów zapobiegania im	16
4.	Liczba zorganizowanych akcji, kampanii na temat kreowania i propagowania modelu trzeźwego stylu życia	31
5.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych przez pracowników socjalnych z osobami uzależnionymi, które mają na celu przerwanie procesu degradacji tych osób	127
6.	Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych akcji edukacyjnych wśród rodziców dzieci i młodzieży w wieku szkolnym na temat zapobiegania uzależnieniom wśród ich dzieci oraz rozpoznawania pierwszych ich oznak	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych instytucji i organizacji realizujących politykę społeczną na terenie Miasta Ełku.

W ramach Obszaru III – „Aktywna polityka zapobiegania i leczenia uzależnień” realizowany jest Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii i Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W 2012 r. prowadzone były następujące działania:

- działało 6 grup wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych, grupa dla dorosłych osób wychowujących się w rodzinie alkoholowej – DDA oraz grupa wsparcia dla kobiet współuzależnionych,
- w ramach rozstrzygniętego konkursu na realizację świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu w warunkach ambulatoryjnych dofinansowano w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzenie terapii grupowej i indywidualnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
- w ramach rozstrzygniętego konkursu na realizację świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu terapii uzależnienia od alkoholu dofinansowano w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ośrodki Terapii Uzależnień w Starych Juchach dla mieszkańców Ełku w systemie lecznictwa zamkniętego,
- prowadzone były dyżury w zakresie poradnictwa psychiatrycznego dla pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu oraz Poradni Rodzinnej w Ełku w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzona była praca profilaktyczna – wychowawcza w środowisku otwartym przez pedagogów ulicy w ramach programu „Daj mi szansę – ja też potrafię” realizowanego w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- dofinansowane zostały organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień w ramach Otwartego Konkursu Ofert i Trybu Małych Zleceń

w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przy Urzędzie Miasta Ełku w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonowała Poradnia Rodzinna, w ramach której działały punkty konsultacyjne:

- Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy domowej – dyżury specjalisty do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej, prawnika, psychologa, specjalisty do pracy z agresorem, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2012 r. współpracowano z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- Punkt Konsultacyjny dla Młodzieży – prowadzone były konsultacje dla dzieci i rodziców, podczas których korzystać można było z porad i terapii indywidualnej psychologa, socjoterapeuty, pedagoga, psychiatry dziecięcego.

- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin – dyżury terapeuty oraz grupa wsparcia dla rodziców osób uzależnionych od narkotyków.

W ełckich szkołach przeprowadzone były programy profilaktyczne: „Spójrz inaczej” dla kl. I – III, „Spójrz inaczej” dla kl. IV - VI i gimnazjów oraz „TAK czy NIE” we wszystkich szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych.

Ponadto w Oratorium św. Jana Bosko i w świetlicy środowiskowej TPD prowadzone były raz w tygodniu konsultacje i zajęcia dla dzieci i młodzieży. W wyniku ogłoszonego Otwartego Konkursu Ofert i Trybu Małych Zleceń organizacje pozarządowe w 2012 r. otrzymały dofinansowanie na realizację zadania publicznego z zakresu profilaktyki uzależnień na kwotę ogólną 366 586,01zł.

Również ełckie szkoły prowadziły działania w zakresie zapobiegania i leczenia uzależnień. Przeprowadzono warsztaty z zakresu uzależnienia od narkotyków dla uczniów w Zespole Szkół Nr 2, Zespole Szkół Nr 6, podopiecznych Internatu Zespołu Szkół Nr 3 oraz rodziców dzieci Szkoły Podstawowej Nr 2, Zespołu Szkół Nr 2, Zespołu Szkół Nr 6, Zespołu Szkół Samorządowych. Organizowane były konkursy wiedzy na temat uzależnień oraz HIV/AIDS dla uczniów szkół gimnazjalnych.

W 2012 r. w ełckich szkołach utworzono i wdrożono nowe programy profilaktyczne oraz przeprowadzono zajęcia na temat negatywnych skutków uzależnień i ukazywania sposobów zapobiegania im. Szkolny Program Profilaktyczny „Mówić NIE, gdy mówią TAK”, Czyste powietrze wokół nas – realizacja ogólnopolskiego programu antynikotynowego we współpracy z SANEPID, Saper - czyli jak rozładować agresję, Bezpieczna Szkoła - Bezpieczny Uczeń, Nie pal przy mnie proszę, znajdź właściwe rozwiązanie, „Mamo, Tato wolę wodę” itp.

4. Ełk miastem szczęśliwego dzieciństwa.

Cel operacyjny 1 - Zapewnienie opieki psychologicznej oraz pomoc w zaspokojeniu potrzeb biologicznych i psychologicznych dzieci zanieganych i opuszczonych.

Cel operacyjny 2 - Zapewnienie warunków sprzyjających godnemu i prawidłowemu rozwojowi najmłodszego ełckiego pokolenia.

Cel operacyjny 3 - Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy

w rodzinie.

Cel operacyjny 4 - Zorganizowanie programów mających na celu propagowanie wartości rodziny i pomoc dysfunkcyjnym członkom rodziny w powrocie do normalnego życia.

Tabela nr 11. Wskaźniki oceny realizacji Obszaru 4 „Ełk miastem szczęśliwego dzieciństwa.”

Lp.	Wskaźniki	2012
1.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia	3 146 rodzin 9 085 osób
2.	Liczba i różnorodność działań mających na celu promocję postaw prorodzinnych i pozytywnego wzorca rodziny, w tym rodziny wielodzietnej, promowanie różnorodnych form wzajemnej integracji rodziny	93
3.	Liczba podjętych inicjatyw służących wspieraniu wypoczynku rodzinnego	122
4.	Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad	289
5.	Liczba zorganizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje kadry specjalistów do pracy z rodziną oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach	77
6.	Liczba specjalistów przygotowana w dziedzinie upowszechniania i wdrażania programów rodzinnej opieki zastępczej	23
7.	Liczba podjętych działań mających na celu rozwijanie infrastruktury i usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego, doskonalenia umiejętności wychowawczych rodziców	56
8.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej	578
9.	Wysokość środków pieniężnych wydatkowana na pomoc finansową i organizacyjną rodzin w opiece nad dziećmi niepełnosprawnymi	333 835
10.	Liczba dzieci, które otrzymały pomoc psychologiczną i medyczną	3 584
11.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem, którym udzielono pomocy materialnej i finansowej	7 017
12.	Liczba przeprowadzonych działań mających na celu wykrywanie zjawiska przemocy w rodzinie	485
13.	Liczba zorganizowanych dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów w celu rozwijania zainteresowań i pożytecznego zagospodarowania wolnego czasu	777

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych instytucji i organizacji realizujących politykę społeczną na terenie Miasta Ełku.

W 2012 r. w ramach Obszaru IV „Ełk miastem szczęśliwego dzieciństwa” ełckie szkoły promowały postawy prorodzinne i pozytywny wzorzec rodziny, w tym rodziny wielodzietnej oraz różnorodne formy integracji rodziny. Wśród tych działań wyróżnić można m.in.: Projekt „Cztery pory roku z babcią i dziadkiem” – spotkania z dziadkami podopiecznych wykorzystanie dyspozycyjności czasowej, doświadczeń życiowych i zawodowych dziadków naszych podopiecznych. Realizowany był także projekt „Zawody i hobby rodziców” - aktywne włączanie rodziców w życie przedszkolaka. Ponadto kultywowano tradycje związane ze świętami Wielkanocnymi i Bożym Narodzeniem, odbyła się także Pielgrzymka maturzystów z Ełku do Częstochowy.

Do podjętych inicjatyw służących wspieraniu wypoczynku rodzinnego zaliczyć można np. Rajd rowerowy przedszkolaków z udziałem rodziców, Majówki - wyjazd dzieci z rodzicami, uroczystości Dnia Mamy i Taty.

W ramach niniejszego obszaru w 2012 r. zatrudniono 4 asystentów rodziny. Środki na ten cel pozyskano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach

Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 „Asystent rodziny”. Wsparciem objęto 70 rodzin, które borykają się z problemami rodzinnymi z powodu trudności wychowawczych, przemocy, nałogów oraz innych czynników. Efektem pracy etckich asystentów rodziny było :

- podjęcie oraz kontynuacja leczenia psychiatrycznego,
- podjęcie terapii leczenia uzależnień,
- podnoszenie kompetencji w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo –wychowawczych,
- poprawa sytuacji materialno – bytowej,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz aktywizacja zawodowa,
- podniesienie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz rozsądnego dysponowania budżetem.

W 2012 roku we współpracy z „Pro-Medica” w Ełku Sp. z o.o. powstała bezpłatna Szkoła Rodzenia z myślą o wsparciu przyszłych rodziców. Wykwalifikowana kadra, składająca się z pracowników oddziału położniczego i bloku porodowego Szpitala „Pro-Medica”, przekazywała wiedzę m.in. z zakresu:

- przebiegu ciąży, porodu i porożu,
- pogłębienia kontaktu z nienarodzonym dzieckiem,
- korzyści z naturalnego karmienia noworodka,
- pielęgnacji i opieki nad noworodkiem,
- trudności emocjonalnych po porodzie,
- roli ojca w czasie ciąży, porodu i po porodzie.

W terminie od 19.10.2012 r. do 28.12.2012 r. odbył się pierwszy turnus Edukacji Przedporodowej – Szkoła Rodzenia, w której uczestniczyło 10 kobiet wraz z osobami towarzyszącymi.

5. Promocja przedsiębiorczości i ograniczanie skutków bezrobocia.

Cel strategiczny 1 - Ułatwienie wkraczania na rynek pracy młodym osobom, zwłaszcza kończącym edukację.

Cel strategiczny 2 - Pobudzenie małej i średniej przedsiębiorczości.

Cel strategiczny 3 - Zapobieganie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

Cel strategiczny 4 - Podniesienie kwalifikacji pracowników urzędu pracy oraz zwiększenie efektywności świadczonych przez nich usług.

Cel strategiczny 5 - Ułatwieniu zatrudnienia osobom niepełnosprawnym i zbliżającym się do wieku emerytalnego.

Tabela nr 12. Wskaźniki oceny realizacji Obszaru 5 „Promocja przedsiębiorczości i ograniczanie skutków bezrobocia”.

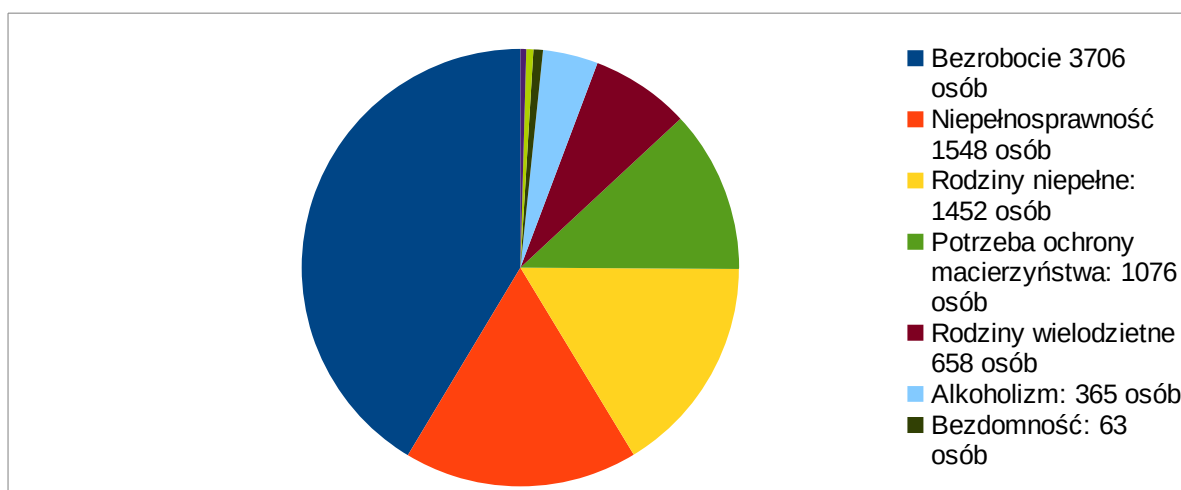
Lp.	Wskaźniki	2012
1.	Liczba osób korzystających ze szkoleń i kursów w ramach tzw. Promocji przedsiębiorczości	184
2.	Całościowa liczba godzin przeprowadzonych szkoleń i kursów	4 912
3.	Liczba pracowników urzędu pracy korzystających ze szkoleń	59
4.	Wysokość środków finansowych pozyskana ze środków – z programów pomocowych Unii Europejskich na aktywizację rynku pracy	6 587 265,86
5.	Liczba utworzonych i wdrożonych planów i programów szkoleniowych skierowanych na doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia	2
6.	Liczba utworzonych i wdrożonych programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych instytucji i organizacji realizujących politykę społeczną na terenie Miasta Ełku.

Bezrobocie jest jednym z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych z jakim borykają się władze samorządowe. Zjawisko to polega na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia z różnych powodów nie znajduje faktycznego zatrudnienia.

Bezrobocie od wielu lat jest dominującą przyczyną udzielania świadczeń pomocy społecznej. Jego skutki są bardzo niebezpieczne i dotkliwe, nie tylko w perspektywie społecznej, ale także i jednostkowej. Zjawisko to jest przyczyną m.in. spadku dochodów rodzin, rozszerzania się społecznych kręgów ubóstwa, patologii społecznej takiej jak alkoholizm, narkomania, przestępczość itp. Jest ono o tyle niebezpieczne, iż częstokroć prowadzi do degradacji psychicznej oraz moralnej osób pozostających bez pracy. W takiej perspektywie bezrobocie staje się problemem wielowymiarowym, wieloaspektowym o poważnym wydzźwięku społecznym i gospodarczym, które należy efektywnie zwalczać.

Diagram nr 1. Charakterystyka trudności występujących w środowiskach.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012.

Z danych uzyskanych z MOPS w Ełku wynika, że „w roku 2012 nastąpił wzrost liczby osób korzystających z pomocy ośrodka z powodu bezrobocia (7,24%) co spowodowane jest mniejszą liczbą ofert pracy oraz likwidacją stanowisk pracy w ełckich przedsiębiorstwach. Ponadto obserwuje się zwiększoną liczbę wyjazdów do pracy za granicę, co często powoduje bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (3,06%) oraz rozpad rodziny a tym samym wychowywanie dzieci w rodzinach niepełnych (1,97%). Natomiast osoby, których problemy materialne i życiowe wynikają z innych przyczyn: niezaradności życiowej, niedojrzałości, problemów osobowościowych, uzależnień czy przewlekłych chorób - z tych powodów nie podejmują pracy zarobkowej lub nie są w stanie się w tej pracy utrzymać”⁵.

Reasumując, jak wynika z diagramu nr 1 dominującymi trudnościami występującymi w środowiskach objętych wsparciem MOPS w roku 2012 było odpowiednio: bezrobocie – 3 706 osób, długotrwała choroba i niepełnosprawność – 1 548 osób oraz rozbitcie rodzin 1 452 osoby.

Tabela nr 13. Liczba bezrobotnych ogółem w 2012 r. w Ełku w zestawieniu z liczbą bezrobotnych mieszkańców wybranych miast województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego.

Miasto	2008	2009	2010	2011	2012
Ełk	3 519	4 721	4 592	4 933	5 247
Elbląg	5 066	7 006	7 589	7 245	7 687
Olsztyn	3 640	6 126	5 863	6 240	7 264
Augustów	1 818	2 098	2 202	2 236	2 232
Suwałki	2 473	3 566	3 409	3 541	3 727

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczbę bezrobotnych w 2012 r. w Ełku w zestawieniu z wybranymi miastami województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego przedstawia tabela nr 13. Na koniec 2012 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych Ełczan wynosiła 5 247. Od 2008 roku zaobserwować można stały wzrost liczby osób bezrobotnych w Ełku. Stopa bezrobocia w Powiecie Ełckim w grudniu 2012 r. kształtowała się na poziomie 25,8%, w Województwie Warmińsko – Mazurskim na poziomie 20,4%, natomiast w Polsce na poziomie 12,9%.

Jednym z elementów polityki PUP w Ełku jest podejmowanie aktywnej walki z bezrobociem. Zadanie to realizowane jest poprzez organizowanie szkoleń, których celem jest uzyskanie, uzupełnienie czy też doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

W roku 2012 ze szkoleń i kursów w ramach tzw. promocji przedsiębiorczości skorzystało 27 osób. Całościowa liczba godzin wyniosła 4 008. Wśród pracowników PUP

⁵ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2011, str. 8

w Ełku ze szkoleń skorzystało 59 osób. Utworzony i wdrożony został plan szkoleniowy skierowany na doskonalenie kadr publicznych służb zatrudnienia. Utworzono i wdrożono 4 programy służące aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Tabela nr 15. Realizacja „Prac społecznie użytecznych” na terenie Miasta Ełku w 2012 r.

Wykonano w 2012 roku	
Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne	15
Liczba przepracowanych łącznie godzin	5 542
Ogólna kwota przeznaczona na organizację prac	40 459 zł
Refundacja kosztów z PUP	24 375,40 zł

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012.

Na terenie Miasta Ełku, na podstawie porozumienia zawartego ze Starostwem Powiatowym w Ełku, realizowane były prace społecznie użyteczne. Realizację prac na terenie Ełku przedstawia tabela nr 15. Był to czwarty rok realizacji programu, którym objętych zostało 15 osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy MOPS w Ełku. Harmonogram tych prac został ustalony w oparciu o potrzeby zgłoszone przez podmioty publiczne i niepubliczne. Program realizowany był od marca do grudnia 2012 r. Osoby biorące udział w programie wykonywały prace porządkowe, czynności gospodarcze oraz pomagały wykonywać usługi opiekuńcze realizowane przez MOPS w Ełku. Świadczenie pieniężne przysługiwało za okres faktycznie wykonanej pracy. Koszt roboczogodziny, w okresie marca do maja wynosił 7,30 zł, a od czerwca do grudnia 2012 r. 7,70 zł⁶.

Ponadto w ramach powyższego Obszaru MOPS w Ełku realizował projekt systemowy „Jutro idę do pracy!”. W roku 2012 realizowano już V edycję projektu, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Beneficjentami projektu były osoby korzystające z pomocy społecznej, w wieku aktywności zawodowej, niepracujące w szczególności długotrwale bezrobotne, o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach zawodowych, dotknięte dysfunkcjami oraz zagrożone wykluczeniem społecznym. Do udziału w projekcie zakwalifikowano 107 osób (69 kobiet oraz 38 mężczyzn). Uczestnikom projektu zorganizowano szkolenia:

- „Trening umiejętności psychospołecznych oraz konsultacje indywidualne.”
- Kurs prawa jazdy kat. B - 38 osób,
- Kurs prawa jazdy kat. c - 4 osoby,
- Operator wózków widłowych z wymianą butli LPG - 12 osób,
- Kurs opiekun osoby starszej - 19 osób,
- Kurs kucharz - pracownia kulinarna - 17 osób,
- Kurs pracownik ochrony bez licencji - 11 osób,

⁶ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012, str. 18

- Kurs stylizacja paznokci - 6 osób.

W ramach kontraktów socjalnych wypłacono osobom biorącym udział w projekcie zasiłki celowe (na zaspokojenie zgłoszonych podstawowych potrzeb bytowych) w wysokości 63 602,40 zł., co stanowiło wkład własny w realizację projektu. W wyniku dokonanej analizy ustalono, że wszystkie 107 osób, które zakwalifikowały się do projektu zakończyło jego realizację. 13 osób nie korzysta już z pomocy MOPS, 4 podjęło zatrudnienie na umowę zlecenie, 5 na umowę o pracę, a 4 wyjechało do pracy za granicę⁷.

VI. Podsumowanie

Celem „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Ełku na lata 2008 – 2018” jest wytyczenie głównych kierunków zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności ełckiej. Niniejsza Strategia wytycza kierunki działań na najbliższe lata. Szybkie tempo zmian społecznych, ustrojowych i gospodarczych wymaga stałego monitorowania Strategii.

Miasto Ełk podejmuje działania ukierunkowane na wzmocnienie aktywnych postaw oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się po pomoc w rozwiązywaniu problemów. Pomoc społeczna powinna być świadczona w sposób rozważny, tak aby w szerszej perspektywie nie sprzyjała wytwarzaniu postaw roszczeniowych oraz wyuczonej bezradności. Powinna skupiać się na rozwijaniu i wzmacnianiu aktywności i samodzielności życiowej. Działania jej winny być ukierunkowane na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowiskach społecznych.

Na podstawie danych uzyskanych z poszczególnych instytucji, w ramach określonych priorytetów można wyciągnąć następujące wnioski:

- Obszar I - Aktywna polityka społeczna wobec grup dotkniętych i zagrożonych marginalizacją oraz pomoc w ich reintegracji:

Wobec osób zagrożonych marginalizacją podejmowano bardzo liczne i różnorodne działania w zakresie polityki społecznej. W 2012 r. liczba działań wyniosła 216. Liczba mieszkańców Ełku objętych pomocą w ramach niniejszego obszaru wyniosła 8 380. Cieszy również fakt 34 zaangażowanych partnerów społecznych w rozwiązywanie problemów osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych marginalizacją społeczną. Daje to bardzo pozytywne prognozy na przyszłość, gdyż świadczy to o zwiększeniu świadomości społecznej, kształtowaniu postaw prospołecznych wśród lokalnej społeczności.

- Obszar II – Ełk miastem bezpiecznym dzięki permanentnej profilaktyce społecznej

W ramach niniejszego obszaru można zauważyć, iż w mieście podejmowane są liczne działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa oraz profilaktykę społeczną. Na terenie miasta funkcjonuje 58 instytucji, które zaangażowane są w działania mające na celu aktywne i rozwojowe zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży. W 2012 r. uczestniczyło w nich 5 143 dzieci i młodzieży. Działania te mają bardzo duże znaczenie,

⁷ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku za rok 2012, str. 19-20

gdyż poprzez uczestnictwo w nich młodzi ętczanie uczą się kreatywnego spędzania wolnego czasu oraz rozsądnego gospodarowania nim. Celem zapobiegania zjawiskom niepożądanym, czyli patologiom społecznym oraz agresji, prowadzone były liczne zajęcia adresowane do młodzieży, mające za zadanie niwelowanie oraz minimalizowanie zjawisk tego typu.

- Obszar III – Aktywna polityka zapobiegania i leczenia uzależnień

W ramach niniejszego obszaru prowadzone były akcje propagujące zdrowy styl życia. Liczba osób biorących w nich udział w 2012 r. wynosi 5 930. Ponadto w Ełku odbyło się 31 akcji i kampanii na temat kreowania i propagowania modelu trzeźwego stylu życia. W realizację programów profilaktycznych zaangażowane były m.in. szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie. Tematyka realizowanych programów obejmowała negatywne skutki uzależnień oraz sposoby zapobiegania im. Istotne jest również udzielanie wsparcia osobom uzależnionym oraz potrzebującym porady specjalistów. W 2012 r. liczba osób korzystających ze wsparcia wynosiła 2 642.

- Obszar IV – Ełk miastem szczęśliwego dzieciństwa

W ramach niniejszego obszaru realizowano działania związane ze wsparciem rodzin. Rodzina w życiu człowieka stanowi pierwsze źródło doświadczeń, z którego czerpie on wzorce swoich późniejszych zachowań i umiejętności życia w społeczeństwie. Rodzina spełnia szereg funkcji oraz zaspokaja potrzeby jej członków. Jest bardzo istotnym czynnikiem kształtującym osobowość człowieka. Realizując działania wpisane w omawiany obszar podejmowano szereg akcji, mających na celu promowanie postaw prorodzinnych i pozytywnego wzorca rodziny. Nie zapomniano także o rodzinach wielodzietnych, które z tego powodu często zdają się być stygmatyzowane. Podejmowane działania charakteryzowały się dążeniem do integracji rodziny. Podejmowano działania w zakresie poradnictwa specjalistycznego i doskonalenia umiejętności wychowawczych rodziców. Ze wsparcia w 2012 r. skorzystało 3 146 rodzin. W omawianym obszarze podejmowano również działania w celu wykrywania zjawiska przemocy. W 2012 r. przeprowadzono 485 takich działań.

- Obszar V - Promocja przedsiębiorczości i ograniczanie skutków bezrobocia

Bezrobocie jest jednym z najbardziej dotkliwych problemów na płaszczyźnie społeczno – gospodarczej, dlatego też walka z nim i jego konsekwencjami jest jednym z priorytetów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2018. W ramach niniejszego obszaru instytucje oraz organizacje prowadziły szkolenia oraz kursy. Celem aktywizacji rynku pracy pozyskiwano środki z programów pomocowych Unii Europejskiej. Ważnym działaniem obejmującym niniejszy obszar jest tworzenie i wdrażanie programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.